

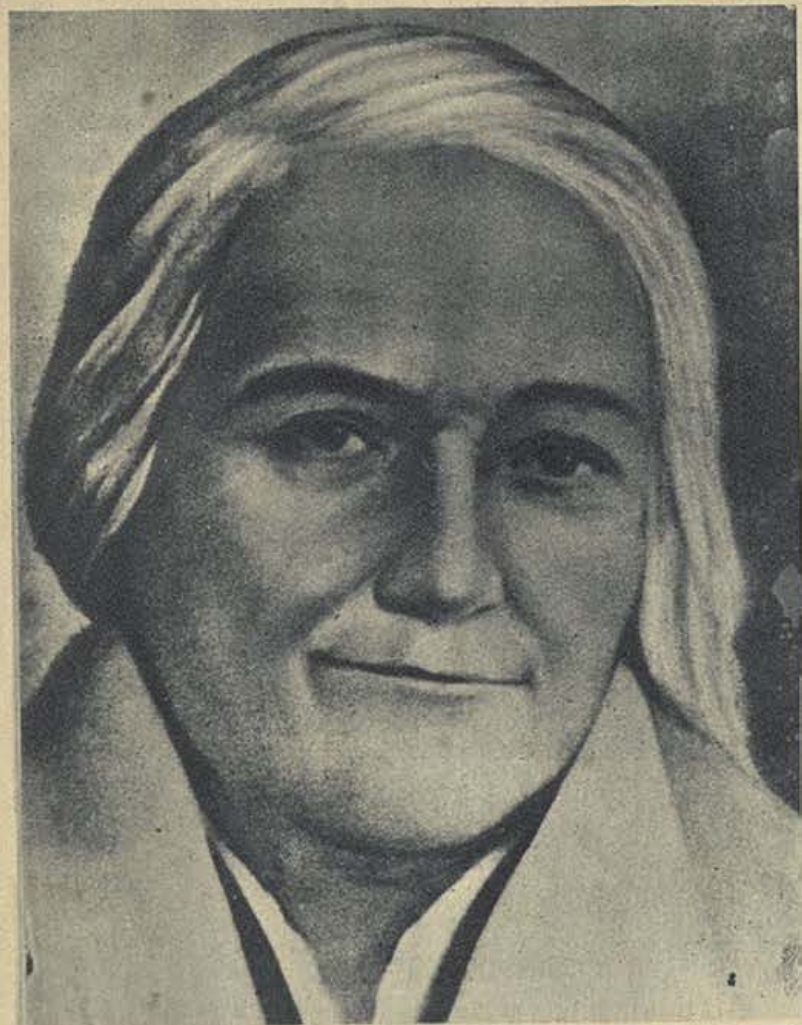
Companya

*Que la Jornada Internacional de la mujer, sirva para estrechar mas
una los lazos del afecto y de la
compromiso, entre las mujeres de
Cataluña y las de todos los pue-
blos de España.*

Dolores Blázquez

CLARA ZETKIN

(1857 - 1933)

Suïssa i a París. Però a l'exili no tot són desventures. A l'exili, Clara coneix aquest pensador ple de lucidesa mental que la humanitat anomenarà Engels. Engels influirà decisivament en la vida de Clara. A França treballa al costat dels obrers francesos. L'«Alemanya» esdevé popular entre els cercles revolucionaris avançats de França.

En la dècada del 90 torna a Alemanya i pren la direcció de la «Igualtat», òrgan del moviment femení proletari, que no abandona fins l'any 1916, passant després a la redacció del «Leipz Volkszeitung», fins el 1919, en el que s'encarrega de la direcció del «Kommunistin».

Durant aquests anys publica nombrosos articles, fullets, etcètera. La traïció dels social-demòcrates, capitanejats pels Bernstein, els David, els Franck i altres, fa que ella es situï més a l'esquerra del partit i entri en relació amb Rosa Luxemburg i el vell lluitador Mehring, dels quals no es separarà mai més. I malgrat l'ona de contradiccions i traïcions, ella es troba al costat de la Lliga Esparquista i no es deixa arrossegar pels que llepen les botes sangonants dels militaristes, dels qui adopten posicions còmodes en moments difícils.

Mentrestant, però, Clara Zetkin pensa com a dona i com a marxista. I no solament pensa, sinó que actua com a tal. Els falsos capdavaners i les concepcions de la social-democràcia possibiliten que una assemblea obrera adopti posicions contràries a la incorporació de la dona al treball. Els homes han temut un instant que les concessions que es puguin fer a les dones en el treball augmentaran l'atur forçós. Clara Zetkin, per a destruir aquest corrent social-demòcrata, convoca a Berna (Suïssa) la Primera Conferència Internacional de la Dona, l'any 1915, on seran proclamats els drets de la dona. El pensament de Clara i del grup d'exiliades s'imposa i és escoltat amb fervor per les masses femenines del món, malgrat que després de la Conferència les ergastules li obrin les portes com a conseqüència de les seves activitats.

Aquest fet inicia dins el món els grans moviments de masses femenins, la transcendència dels quals solament poden començar a besllumar avui dia.

Però les activitats de Clara no solament estan en el camp de l'acció i de la teoria revolucionàries, sinó que s'estenen en el de la solidaritat internacional. I podem veure la vella lluitadora presidenta del S. R. L., càrrec que ocuparà fins la seva mort gloriosa, esgotada per la lluita tenaç i dura contra poderosos enemics.

Clara sembla una dona predestinada. És difícil sobreveure en la mar tempestejant de les persecucions. Ella, però, les venç i lluita arduament.

Mentrestant les diferències entre l'ala esquerra de la social-democràcia i els falsos socialistes, a la davantera dels quals està Kaustsky, s'han accentuat, i Clara contribueix decisivament a l'escissió del partit i passa a formar part del comitè central del Partit Comunista i a ocupar un lloc gloriós en les files de la Tercera Internacional.

Esgotada ja per una vida de lluita intensa, passa llargues temporades a la U. R. S. S. Malgrat tot, no desaprofita cap avinentesa per a combatre per escrit i per paraula la social-democràcia, traïdora a la causa dels treballadors. Poc temps abans de la seva mort la trobem a la tribuna del Reichstag, obrint una sessió inaugural després d'unes eleccions de les quals el P. C. A. en surt aïrós, i que ella aprofita per a fer un elogi de la pàtria dels treballadors, la U. R. S. S., des de la qual capitaneja i segueix el moviment proletari internacional i el moviment de dones mundial.

Però Clara Zetkin no podrà morir en un estat de placidesa. El món està en flames. No és la guerra imperialista el que està en acció: és la lluita del proletariat per la seva emancipació. Per això el seu darrer escrit dictat i inacabat és un article contra la social-democràcia, que juga amb l'esdevenidor del proletariat. I quan Clara Zetkin mor deixa darrera seu una estela que si no va coronada per martiri, com una Rosa Luxemburg, és com el solc profund que ha servit de bressol a la llavor que fecundarà la terra sempre generosa.

Clara Zetkin deixa traçada la trajectòria del moviment de les dones i la pauta a seguir en la marxa conjunta i paral·lela del proletariat per les vies de la seva emancipació. Paraules seves són aquestes:

«L'alliberació de les dones pel socialisme ha d'ésser obra d'elles mateixes. Elles no obtindran una llibertat plena, una veritable igualtat, sense avançar impetuosa i en massa, amb visió clara, disposades a la lluita i al sacrifici, pel camí de la revolució proletària, aliades sòlidament amb llurs companys de classe.»

«Lenín va demanar-me, abans que res, que l'informés sobre la situació d'Alemanya en general i del Partit en particular. Jo vaig procurar informar-lo amb la major claredat i objectivitat possible a base de xifres i de fets.»

Això és el que diu una dona l'any 1920, quan Lenín li demanà la seva opinió sobre el seu país. Una dona que inspira la màxima confiança al colós del socialisme. I això és prou per a indicar el tremp formidable d'aquesta lluitadora, Clara Zetkin, que tanca un cercle complet dins la vida. Si Rosa Luxemburg i altres lluitadores moren per l'ideal, Clara Zetkin, per la seva banda, pot omplir totes les fases de la seva vida morint per esgotament natural, després d'una lluita duríssima, la nit del 26 de juny del 1933.

Però ¿qui és Clara Zetkin dins el món ple de convulsions i profundes renovacions que va des del 1857 fins al 1933?

A Wiederau (Saxònia), el 5 de juliol ha nascut una nena que des dels seus començaments no revela pas res extraordinari entre les noies de la seva mateixa edat. Però en la seva adolescència, «enèrgica, altiva, orgullosa», s'escapa dels convencionalismes i de l'ambient resclosit de la societat bismarkiana i entra a les files de la social-democràcia, la més extremada de les aspiracions socials del seu temps. Cal tenir en compte que aquest fet és quelcom d'una importància transcendental en la vida de la família de Clara Zetkin i en la societat en general. Clara s'ha convertit en una revolucionària, s'ha incorporat al moviment obrer en un efluvi de precocitat, i ho fa amb la fermesa i la confiança de la persona que subordina el seu pensar i el seu esdevenidor a un objectiu que cal que sigui assolit contra moltes tempestats que poden sobrevenir i que sobrevindran a cada tombant del camí. I s'hi incorpora no pas amb la fe vacillant del qui no ha assolit una maduresa intel·lectual, sinó abundantment per l'entusiasme juvenil de la persona forta per la maduresa intel·lectual que representa tenir un concepte clar de la vida. És evident, doncs, que calia que davant d'ella es presentés una forta muralla d'oposició i de lluita.

Clara sap que va a lluitar contra un Estat de formació fèrria, de contextura difícil de desarticlar i dominar, però té l'incertesa de la lluita per un ideal que cal que sigui imposat i que s'imposarà per la seva pròpia força, sustentada per la màxima raó: l'impuls a batre's contra el règim de ferro de Bismark. I lluita com ningú. Això li val haver de fugir del seu país i passar llargues anyades a

EDITORIAL

CORRE pressa, molta pressa, construir cents d'avions, milers de fusells, milions de bales i d'obusos. Necessitem tancs, canons, baionetes, per a protegir els nostres volguts combatents al front, per a defensar la terra dels camperols, la fàbrica dels obrers, els tendres cossets dels nostres nens. Dones! Ens correspon a nosaltres l'ajudar a construir aquest material que ens ha de donar la victòria. Terol encara seria nostre si aquestes armes les haguéssim fabricat mesos abans. A les fàbriques, dones! Ocupem-hi el nostre lloc! Com a simples aprenentes, com a peons o com a obreres especialitzades, empunyem les eines del treball a l'ensens que els nostres homes empunyen el fusell. «Pasionaria», la primera dona del món, la que millor comprèn els nostres desitjos i les nostres conveniències, la més volguda i respectada per totes les dones d'Ibèria, ens va dir diumenge que les dones angleses a la guerra de 1914 van saber fabricar totes les municions que necessità llur exèrcit; que a Anglaterra al començament de la guerra sols hi havia 82.589 dones incorporades a les indústries químiques i metal·lúrgiques, que l'any 1916 ja eren 340.874 i el setembre de 1918 n'hi havia 1.587.300. Nosaltres podem fer més. Hi ha lloc per a totes perquè cal multiplicar de tal manera les nostres fàbriques de guerra que no quedi ni una sola mà femenina sense fabricar la metralla que ens mancarà si Itàlia i Alemanya continuen ajudant el nostre adversari d'una manera tan descarada com ho han fet fins ara.

La JORNADA INTERNACIONAL DE LA DONA, 8 de març de fa-vint-i-vuit anys, en què les dones dirigides per la gran CLARA ZETKIN deien a tot el món que estaven disposades a lluitar per llur emancipació al costat dels treballadors a qui consideraven com a germans de sofriments i explotació i no com a competidors en el treball, és avui commemorada a totes les parts del món amb el pensament posat en nosaltres, les dones d'Espanya i Catalunya que sofrem les penalitats de la guerra, les cues, els bombardeigs, el fred i l'exili. I nosaltres hem d'aparèixer en aquest dia davant del món disposades a continuar lluitant i a treballar més i millor per a guanyar ràpidament. Per això avui, JORNADA INTERNACIONAL DE LA DONA, nosaltres diem a les nostres companyes de l'estranger, diem a les nostres camarades dels Sindicats, diem al Govern: VOLEM TREBALLAR, volem ésser útils. Doneu-nos un lloc en la producció perquè sabem que hi manquem. En nom de milers de dones, s'alça la nostra veu per a dir: volem treballar i guanyar la guerra, i volem també guanyar un jornal que ens porti el pa i l'alegria a la nostra llar. Tenim el mateix dret de guanyar-nos la vida que els homes i reclamem en aquesta data memorable el lloc que ens correspon. Treball i jornal, heus ací la nostra petició.

La nostra veu és la veu de milers de dones casolanes que volen conquerir la llibertat per mitjà d'un treball i un salari als quals tenen dret; és la veu de milers d'obreres del Sindicat del Vestit que ha vist disminuir la seva tasca amb la fugida a l'estranger de les dames capitalistes; dels milers de companyes del Sindicat de la Llar que estan en atur forçós per aquesta mateixa raó i que volen simplement canviar llur ofici per un altre més útil; de les cotillaires; de les dependents de joieries i, sobretot, la veu de les dones de les indústries tèxtils i de les dones del camp que volen guanyar amb el seu treball diari una miqueta la guerra. Volem treballar: en el camp i en les indústries de guerra, en el transport i en els productes químics. En tots els rams de la producció, la crida de les noves lleves ha de deixar vacants moltes places. Avui mateix, des d'ara mateix, volem començar a treballar i a guanyar-nos la vida. Els centenars de dones que l'INSTITUT D'ADAPTACIO PROFESSIONAL té ja preparades per a diversos treballs, han d'ocupar les vacants dels mobilitzats. I per a l'aprenentatge, des d'avui mateix, obriu-nos les portes de les fàbriques, camarades de la U. G. T. i de la C. N. T.; deixeu-nos posar al vostre costat, deixeu-nos utilitzar les màquines sota la vostra direcció o fent les feines més fàcils, i doneu-nos des del primer moment el salari que doneu als aprenents homes, perquè en la nostra guerra no és possible que subsisteixi cap diferència entre vosaltres i nosaltres. A treball igual, igual salari.

Dones de Catalunya, refugiades! En totes les reunions que celebrem amb motiu de la Jornada Internacional de la Dona, no us conformeu amb prendre l'acord d'incorporar-vos al treball. Visiteu els camarades dels Sindicats i demaneu-los, serenes però enèrgicament, el vostre lloc en la producció. Redacteu resolucions amb les dones que assisteixin a la reunió i envieu-les al cap del Govern, posant-vos a la seva disposició per a ocupar els llocs dels mobilitzats i per a omplir les noves fàbriques de guerra que exigeix la victòria.

VOLEM GUANYAR LA GUERRA I VOLEM ÉSSER UTILS AL GOVERN. Volem treballar, volem a igual treball igual retribució. Reafirmem en el 8 de març aquesta decisió. VISCA LA JORNADA INTERNACIONAL DE LA DONA! ENDAVANT, DONES, PER AL NOSTRE ALLIBERAMENT I LA FELICITAT DELS NOSTRES FILLS.

A. H. N.
S. GUERRA CIVIL

Avançades en el front de Terol.

HOMES CONTRA MAQUINES I ACER

RECORDS D'UNES BATALLES

«Al felicitaros a cuantos habéis colaborado en lograr esta victoria...» Així comença el darrer paràgraf del telegrama de felicitació del general Hernández Sarabia.

Quina victòria, però, ha estat aquesta que no ha transcendit sorollosament com qualsevol de les altres?

En la guerra hi ha dues menes de victòries: les de conquesta de places importants i zones extenses, i les que l'exèrcit, en un paper important de dicentensor, anorrea totes les ofensives de l'enemic i fan variar els plans, per raó d'aquesta resistència i bravura en l'atac, al comandament enemic.

A aquesta darrera classificació pertany la victòria de les forces de la 27 Divisió, sota el comandament de del Barrio i del Comissari Guerrero-Mates, obtinguda al sector de Singra contra les forces falangisto-italo-alemanyes.

Dia 25, dia 26, dia 27, dia 28 i dia 29 de gener del 1938.
Brigades 123, 122 i 124.
27 Divisió.

Sota un sol crit, homes, màquines, atencions tenses vers la llumanyia.

I el so dels obusos comença la marxa enllà, que ho arrasa tot. La 27 Divisió va a aconseguir el seu comès.

Però l'enemic, pres de pànic, sap que és la 27 Divisió, que li va fer mossegar la terra al nord (campanyes glorioses, tant com oblidades, del nord d'Aragó), la que avança per terres de Singra.

I va a llançar no els seus-homes, que no saben per què lluiten, sinó les màquines i l'acer.

I de cop, sobre les terres inhospitalàries i desertes, l'uuuuuuuuuuu! imponent de tres cents avions va a batre's contra una massa d'homes que no temen llurs crits de mort.

I les masses humanes, a la veu dels comissaris, s'aplanen a terra, però a terra és inútil perquè les dues centes vint-i-quatre tones de trillat que porten les ales negres per a vomitar i construir de contenció els nostres combatents, acompliran llur comès irremeiablement. La terra es mostra ingrata.

I, llavors, la veu dels comissaris corre com pólvora —aquesta veu forta i profunda de les explosions— i crida:

—Endavant!—

I la massa es posa en marxa mentre l'espai s'ennegreix i el soroll imponent de milers d'explosions encomana al cap de batalla un ambient de catàstrofe còsmica, com si el magna de la terra es revolqués contra la crosta que l'empresona.

Allà va el comissari de la 4.ª Companyia del 448 amb cinc bales pell endins. Però continua endavant.

Allà crida un enllaç amb la mà estripada.

Allà van els homes endavant entre les restes de ferro i de carn, entre crits d'odi, amb la força incommensurable dels homes que moren entonant la Internacional. Després l'uuuuu! dels motors alemanys i italians s'allunya per a deixar damunt la terra àrida un lament profund que s'escapa de les boques dels ferits i aquell silenci que parla dels camarades que han mort com herois.

N'hi ha un que delira com si tingués clavat un pic al punt bregmàtic i crida:

—Endavant... Enda... En... — (En què pensarà el camarada, estimat?)

Un antitanc en acció.

—Cabrons!— renega la veu de l'enllaç camí enllà.

I es passa la mà pel ventre, que sembla esquincat per tres ganivets. Nomiten els krupps de cinc en cinc els obusos, que xisclen com als angarjolats, mentre les explosions de les bombes de dos cents avions fan trontollar la caixa de mort de la terra. Quelcom de sang hi ha a la cara de l'enllaç. Quelcom de sang d'un color vermell, que als seus ulls apareix de color blau, de color groc... Entre les seves mans hi ha un paper que cal passar-lo més enllà de la línia batuda pel tarantanejar de la metralladora.

I el camarada camina, camina, ferm entre el zig-zaguejar de les bales, que es fiquen dintre seu, però no li lleven força, malgrat tenyir ja la seva camisa i els pantalons, i la massa negra del cabell apareixi gelatinosa d'un vermell negre.

Fins que cau dins la posició.

—D'on estàs ferit, camarada?

—Porto aquest comunicat... llegiu...—

I, mentre tomba el cap, als llavis hi apareix una tremolor tràgica.

I mor quan una llàgrima verinosa de ràbia s'escapa dels ulls dels camarades que li han atancat una cantimplora de vi.

Una sola consigna: Endavant!

Hom el coneixia per la seva tristesa. Va venir trist a la lluita i mai no aparegué el somriure als seus llavis. Era un home recte, un camarada.

—Per què estàs trist, camarada?— li preguntaren en certa ocasió. Ell no contestà, i els seus companys no reïncidiren perquè era un home. Però avui baten per totes bandes —dia 27 de gener— els esquixos de metralla i les bombes rondinen a la seva cintura.

Singra es dreça al seu davant com quelcom provocatiu.

—On són?— Brilla als seus ulls el record de molts que miren fixament la terra per sempre més. —Bandits!— ronca. I la seva massa, el seu HOME avança sobre un riu de metralla, teixint un camí de tombes amb les bombes que volen de la seva cintura. —Què havien fet als nostres camarades, als nostres germans? Bandits!— I la fúria del camarada s'encomana com una allau i els nostres homes claven la bandera a la posició.

I mentre la metralladora continua teixint immenses randes de fossars, un home es revolca en la seva mort.

Fill... Sóc jo... El teu pare que mor per tu...—

Un glop de sang fecunda la immortalitat del camarada que ha mort als camps de Singra pensant en els seus d'allà baix la ciutat...

Els civils varen cobrir-li la pell de l'esquena d'un tatuatge infamant en les ergastules de la tirania. Va venir a la 27 des del començament,

Ultrpassarem la barrera de foc. Una instantània.

Quan va venir vers Singra va pressentir que havia de morir.

—Aquests obusos que se'ns mengen la terra!— rondinava. —Si els pogués estripar...—

I va sortir camp enllà, amb els altres, ferm i decidit.

De cop sonà una explosió formidable. Una enorme co-

lumna de terra, fum i ferro s'alçà com una flama devoradora davant seu. Els seus ulls varen veure com els bocins d'acer furgaven els ossos de la cara i la seva testa va ésser llançada a l'espai. Dins el clot de l'obús caigué el cos del camarada.

Quan vàrem passar nosaltres tenia els punys closos i una senyera de sang l'embolcallava.

Algú recordà que havia parlat així:

—Si jo morís pensaria que moro per vosaltres, per tot el món que vindrà, pels que assassinaren la meua adolescència, pels que m'escupiren i em menysprearen...—

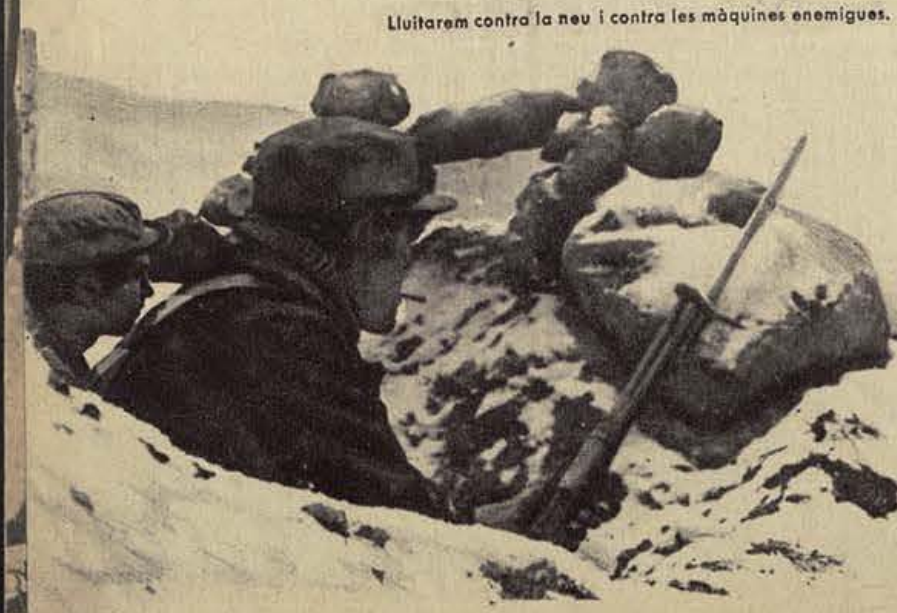
I no escriurem més avui.

Aquest reportatge no porta noms ni cognoms. He borrat tots els noms dels caiguts. He borrat el nom de les classes, dels oficials, dels caps immortals en llur silenci, silenci forçós. Avui retem record als herois anònims que han deixat damunt les terres de Singra la grandesa de llur gesta, que no necessita publicitat, puix que lluitaren i moriren per tots els innominats de la terra.

Camarades, els que esteu a la reraguarda escoltaren solament un instant la veu dels que ja no són? I després podreu tolerar que algú parli de pactes sobre llur record immortal?

ANTONI BONET

Front d'Aragó, gener del 1938.

Lluitarem contra la neu i contra les màquines enemigues.

INCORPORACIO de la DONA al

L'estajonista Emilia Coscojuela amb la seva taladradora ens demostra, a través de la seva labor eficient, que la dona pot ocupar i ha d'ocupar els llocs que els combatents han hagut de deixar.

A totes les branques de la producció i essencialment a la indústria de guerra han d'ésser ràpidament incorporades les dones que amb un sentit clar del moment que vivim i amb una consciència netament revolucionària, amb una magnífica moral de guerra, volen, exigeixen ésser incorporades al treball amb un ritme accelerat, tal com imposen les circumstàncies.

Nosaltres hem volgut veure pràcticament els resultats que les dones plaçades per l'Institut d'Adaptació Professional de la Dona obtenen en les indústries de guerra, i hem visitat diverses fàbriques on les companyes treballen inlassablement i amb tanta atenció que ni s'adonen de la nostra presència. Parlem amb algunes: Brígida Martínez, afiliada a la U. G. T. Els companys diuen d'ella que és una perfecta estajonista.

—Treballaves a la fàbrica abans?
—No —respon—. Era manicura, però aquesta professió no acomplia els meus desitjos de superació.

Mirem aquesta noia, de mans pulides, i comprem fins on poden arribar la voluntat i el fervor antifeixista d'una noia que tan fàcilment i amb tan d'entusiasme s'adapta d'una professió de luxe a la de fer material de guerra.

A la mateixa fàbrica n'hi han d'altres. Lola González, evacuada. La seva professió anterior, muntadora debombetes, i l'activitat actual, tornejadora. Diuen els companys que sap distribuir-se la feina i executar-la per pròpia iniciativa.

Emilia Coscojuela està al servei d'una màquina taladradora. Capacitada suficientment i en condicions de rendir un màxim de profit.

Volem veure les companyes fonedores i restem sorpreses de l'activitat que les anima. A la foneria es treballa amb un veritable ritme de guerra. No hi ha calendari. Tots els dies són iguals. Treball i rendiment de guerra. El responsable, un company de la C. N. T., ens diu:

—Ens semblava impossible que poguéssim realitzar-se una tan perfecta adaptació de les dones a la foneria. Tenim companyes que rendeixen més que els mateixos companys. Tenen una voluntat de ferro. Elles només volen treballar i treballar, amb una emulació per superar-se digna de tot elogi. Totes per un igual volen ésser perfectes en el treball. Fan al dia unes deu peces més que els companys. Són actives, fermes. Quan un s'acostuma a la substitució no nota

la diferència entre elles i els companys absents. Són veritables companyes.

En aquesta fundició hi treballen companyes de les dues centrals sindicals. Les companyes Anna Maria Cervantes, Dàmasa López, Teresa Ribé, Felisa Moles, etcètera, totes elles adaptades i plaçades per l'Institut.

Noves necessitats, noves activitats. En els treballs de perruqueria les dones s'havien limitat als específicament femenins. La mobilització ha romput aquest costum i avui en algunes barberies les dones comencen a substituir els homes.

TREBALL

Amb una impressió força agradable ens adreçem als tallers dels ferrocarrils del Clot, on les companyes executen treballs diferents de la indústria de guerra. Allà hi treballen fent pràctiques, vint-i-cinc companyes. Totes amb una ferma voluntat.

Parlem amb la companya Pilar Segarra. Està al servei d'una màquina taladradora i és una stajonista formidable.

El company responsable que ens acompanya ens diu que, malgrat la tendència que hi havia al taller de no admetre dones a fer pràctiques, ara veuen el resultat i n'estan admirats, i concretament a aquesta companya la volen admetre per a treballar en efectiu.

Hi ha també el cas de la companya Benvinguda Nadal. Un cas digne d'atenció particular. És brodc jora. Practica en el taller l'especialitat d'electricitat i vol arribar a ésser una perfecta tècnica electricista.

Si són interessants les activitats de la dona en els aspectes de les indústries de guerra, hem volgut també donar-nos compte d'altres activitats. Hem visitat un taller on diverses companyes treballen cosint roba per als nostres combatents. Fan tota mena de roba, amb el pensament posat en els nostres companys que al front tant la necessiten.

Hem vist també pràcticament les activitats de les dones a les indústries químiques, i hem visitat un laboratori on treballen unes companyes pacientment en l'obtenció de diferents productes d'aplicació mèdica.

No podem deixar de banda les abnegades companyes del treball voluntari, que formen brigades de fortificacions, sortint cada diumenge al lloc que s'els indica, brigades per a desenrutar i assistència en cas de bombardeig, sense la més petita vacil·lació. Heroiques companyes de la reraguarda que fan seva tota consigna llançada per aixafar el feixisme.

Aquest és l'exemple vibrant d'aquestes companyes entre altres tan dignes com elles de menció. Hi ha l'exemple magnífic dels resultats positius que la dona pot donar en els treballs de guerra. Nosaltres aspirem, demanem d'una forma decidida, que la dona s'incorpori a la producció de guerra. Pot i ha de fer-ho sense excusa. Ha de incorporar-se també als diferents serveis de reraguarda. A tots els serveis de la branca gastronòmica, transports, conductores i cobradores de tramvies; ha d'arribar-se a què la dona cobreixi també places a oficines militars, intendència, comissariats polítics dels serveis sanitaris, etcètera. Per una moral de guerra efectiva, per l'aixafament del feixisme, per acabar amb els emboscats, i finalment perquè la dona, ni més ni menys que els companys, té perfecte dret a treballar, i ara més que mai, per a contribuir en el seu lloc de lluita a consolidar la nostra victòria.

Maria PEREZ ENCISO

Una de les organitzacions que més estan fent per a la valoració de la dona és l'Oficina del Treball Voluntari Femení, dependent de la Conselleria de Treball. Moltes companyes que no havien treballat mai estan donant un rendiment considerable. La fotografia mostra un aspecte del treball de fortificacions.

En les indústries de guerra la dona ocupa un lloc preminent i el seu treball representa el mateix que el de l'home al front. Milers de dones ocupen els buits que les lleves imposen. Heus ací una instantània en una fàbrica d'obusos de morter.

Lola González, evacuada del Nord, és una excel·lent tornejadora.

Maria PEREZ ENCISO

Una de les organitzacions que més estan fent per a la valoració de la dona és l'Oficina del Treball Voluntari Femení, dependent de la Conselleria de Treball. Moltes companyes que no havien treballat mai estan donant un rendiment considerable. La fotografia mostra un aspecte del treball de fortificacions.

En les indústries de guerra la dona ocupa un lloc preminent i el seu treball representa el mateix que el de l'home al front. Milers de dones ocupen els buits que les lleves imposen. Heus ací una instantània en una fàbrica d'obusos de morter.

Un dels molts tallers on les dones col·laboren eficaçment en la confecció de vestuari per als nostres combatents.

SOLIDARITAT

Les dones de tot el món amb nosaltres?

EN aquesta Diada Internacional de la Dona, les dones catalanes, les dones de tota l'Espanya antifeixista, saludem amb una forta abraçada d'emocionada i agraïda comprensió les dones de tot el món, les dones que des de tots els recons de la terra pensen i senten la causa antifeixista. Darrera del nostre heroic poble en lluita per la independència nacional, contra el feixisme indigena i estranger sentim el seu generós alé i la seva adhesió invencible. Milions de dones, sentint en llur pròpia sang el ressò de la nostra lluita, mouen llurs mans confeccionant robes per als nostres combatents i els nostres nens; treballen incansablement a favor de l'Espanya republicana. Mares, companyes, filles i promeses de diversos pobles i de diverses races s'agermanen encara més amb nosaltres, amb l'orgull i la glòria de tenir llurs homes combatent a les trinxeres d'Espanya per la democràcia mundial. I aquesta solidaritat és com un escut invulnerable, perquè sabem que l'acció continuada i eficaç de la Solidaritat Internacional és més forta que tots els armaments de Hitler i Mussolini, és més forta que la feble actitud — criminal a voltes — dels governs democràtics que no ens presten l'ajut que mereixem.

Les dones segueixen l'ensenyança de Clara Zetkin, la gran lluitadora alemanya, que instituí la diada del VUIT DE MARÇ i que des de la presidència del S. R. I. llençà la paraula d'ordre de SOLIDARITAT AMB LES VÍCTIMES DE LA REACCIÓ, amb els abnegats defensors de la justícia i de la democràcia.

La Conferència Internacional del Comitè Mundial de Dones contra la Guerra i el Feixisme, realitzada a finals de gener a París, constatà una vegada més la magnífica solidaritat de tota la humanitat progressiva. És impossible donar un cop d'ull a tots els països; escoltem, però, les veus que s'alçaren a la Conferència de París, vibrant amb el dolor de la nostra terra, juntament amb les delegades de la Unió de Dones de Catalunya, el mateix dia tràgic 30 de gener en

què la metralla feixista assassinà centenars de nens i dones de Barcelona; fem menció, però, molt lleugerament de la labor de les nostres companyes.

ALEMANYA. — Informa la delegada que, malgrat el terror feixista, es recull per a l'Espanya republicana, i que ella mateixa fou tancada en un camp de concentració, on els presoners polítics, amb la participació dels catòlics, recolliren en algunes hores vint marcs, lliurant cadascú fins el darrer diner.

BELGICA. — Manté una Guarderia Infantil a Catalunya i ha organitzat un fort moviment entre les obreres, que confeccionen sueters, abrics i vestits per als nens, combatents i evacuats.

ITALIA. — Les dones fan manifestacions contra la tramesa de tropes, desafiant el terror feixista. Algunes han estat condemnades a vint anys de presó per aquest motiu. Vuit cents mil emigrants a França desenvolupen una gran activitat a favor d'Espanya. Han organitzat l'ajut a les famílies dels voluntaris italians de la Brigada Garibaldi.

AUSTRIA. — Malgrat el cop del feixisme alemany contra la seva independència nacional, la dona austriaca treballa per a Espanya.

SUISSA. — Les dones texeixen i recol·lecten i envien grans quantitats de llet. Hom ha volgut impedir-les la tramesa de llet condensada als nens, per la qual cosa llançaren la paraula d'ordre «Cadascuna un pot de llet». En vuit dies enviaren vuit cents quilos de llet en pots. Estan organitzant una campanya de llet a Barcelona que asseguri dues mil racions diàries de llet calenta. La població aporta, ultra això, diner i material sanitari. Ha fet nombroses trameses al Comitè de Nens Evacuats de Madrid. En els mitjans fan pagar l'entrada en paquets de material sanitari o de sabó.

HOLANDA. — Treballen dins del Comitè de Coordinació per a l'ajut a l'Espanya republicana. Milers de famílies s'han ofert per a prendre a llur cura els petits refugiats espanyols, però com que el Govern ha interdit l'entrada d'aquests nens al país, s'han adreçat les mateixes famílies, perquè facin els donatius en diners o robes, obtenint bons resultats. Els nens d'Amsterdam han donat prova de solidaritat en festes infantils, a les quals han aportat joguines i bombons, te i xocolata per a llurs companys d'Espanya.

CUBA. — Malgrat el brutal terror imposat per la dictadura personal de Batista, les cubanes han organitzat un Comitè d'Ajuda al Nen d'Espanya, que ja ha enviat milers de dòlars a Espanya i ha efectuat grans actes de masses, cobrant l'entrada per tal d'ajudar els nostres nens.

Hom no podria esmentar l'ajut de les dones de cada país: la República Argentina, el Canadà, gairebé tots els països americans i molts d'altres, com els països escandinaus, mantenen grans moviments de solidaritat amb les dones a l'avantguarda.

El Comitè Mundial de Dones, que treballa per la Unió, la Llibertat i la Pau, pels drets de la dona i pel benestar del nen i de la llar, ha llançat com a consigna fonamental en la conferència esmentada la intensificació de l'ajut a Espanya i a Xina: Les dones de tots els països estan amb nosaltres!

XINA. — Solidaritat per a les companyes de Xina, avui involucrades, com nosaltres, als fronts de batalla i de producció.

U. R. S. S. — La jove generació del país soviètic, que sap el que significa la pau i la democràcia. El formidable ajut de les dones del gran país dels Soviets no cabria retransmetre en aquestes línies: vaixells replets de robes i queviures, entusiasme i amor als nostres petits, alé aegantí de solidaritat.

TXECOSLOVAQUIA. — Manté un poderós moviment a favor de l'ajut als Nens Espanyols, intensificat per raó de les injúries que proferiren certs reaccionaris de Praga contra «Pasionaria» i Margarida Nelken, als quals les dones pertanyents a diversos partits obligaren a retirar públicament llurs mots injuriosos. Han aconseguit cinquanta nens espanyols, per tal d'ensenyar-los l'ofici o professió i assenyalen llocs d'honor a les companyes dels voluntaris que lluiten ací, ajudant a l'enemig a llurs famílies.

FRANÇA. — El Comitè de Dones contra la Guerra i el Feixisme mobilitza internacionalment les dones a favor d'Espanya; envia milers de quilògrams de robes i queviures als nens, als combatents i als evacuats de guerra. Manté a Catalunya una Guarderia Infantil d'A. I. R., com a resposta al retorn obligat dels nens refugiats en terres franceses. Participarà a l'anunciada Conferència de Boicot, a Londres.

SUECIA. — Les dones sueques teixen incansablement per als nens espanyols.

ESTATS UNITS. — Les més notables artistes nord-americanes estan al costat del poble espanyol, per la qual cosa fins i tot efectuen actes de propaganda en altres països d'Amèrica. Elles responen a l'intens sentiment de solidaritat de la dona nord-americana a favor d'Espanya.

ROMANIA. — Les companyes del país d'Anna Pauker, presonera del feixisme, ens ajuden.

ANGLATERRA. — Tramet ambulàncies, material sanitari, aliments... Recull de set centes a mil·lions setmanals per a ajudar Espanya.

MÈXIC. — Les dones mexicanes treballen activament en el Comitè d'Ajuda al Nen Espanyol, que fou l'intermediari de l'expedició de cinc cents nens espanyols que a l'escala d'Espanya-Mèxic, de Morelia (Michoacan), estan sota la protecció del Govern de Mèxic i l'afecte del progressista poble mexicà.

La dona que treballa en el transport

EN la nostra terra, si és insòlita segons per a qui la incorporació de la dona al treball, no és més quan es tracta de treballar en el ram del transport. Per l'Institut d'Adaptació Professional de la Dona han estat preparades i plaçades catorze companyes en un taller-garatge, en iguals condicions que els homes quant a treball i salari.

Parlem amb una d'aquestes companyes, la camarada Maria Antònia Alvarez, militant del P.S.U., figura activa, jovenívola i simpàtica, vibrant d'entusiasme revolucionari. —Abans del 19 de juliol —diu Maria Antònia— treballava de cambrera en un hotel cèntric; la revolta va sobtar els meus sentiments antifeixistes, i sota la disciplina del meu partit vaig llançar-me a la lluita en els llocs que m'eren assignats. Va ésser aleshores quan vaig sentir una ferma vocació per a ésser conductora d'automòbil i vaig tragar en un camió, portant queviures a infinitat de guarderies. Tota la xarxa de guarderies d'Ajut Infantil eren proveïdes diàriament per mi. En els moments lliures seguia les pràctiques de xofer, i he aconseguit el títol.

Actualment té una il·lusió que prompte serà realitat. Dirigir l'escola de xofers que sota el control de l'Institut capacitarà nombroses companyes per a conduir en un moment donat vehicles a la reraguarda.

La seva figura estilitzada de treballadora conscient, conjuntament amb el seu esperit format en la lluita, fan de Maria Antònia una figura femenina interessant, una figura de dona que, sense oblidar els seus deures de mare —té una filla de quatre anys— ha comprès les necessitats del moment i posa tota la seva vida al servei de la guerra per mitjà del treball.

Entre les companyes que amb ella treballen al transport, totes força interessants, es destaca també la companya Avilés, la professió de la qual anteriorment era la de professora de tall i confecció. Ara es una perfecta mecànica, que maneja els engranatges del motor amb la mateixa facilitat que abans les tisores.

Aquest és l'exemple que palesen les dones de la revolució.

Aquest és l'esdevenidor ple de possibilitats al qual les dones antifeixistes aspiren.

Aquest és el rendiment magnífic que la dona pot donar a la guerra.

M. P. E.

Ku-chi-lan, una de les joves estudiantines xineses, incorporada entre milers a la lluita antifeixista.

LES HEROÏQUES DONES XINESES

Wu Kuang-wei, l'actriu.

La companyia Sun Yat Sen, campiona de la unitat.

Algunes de les dones que estudien per a treballadores polítiques i militars de l'Exèrcit xinès. A segon terme, la companyia del cap Xu-Teh.

La companyia de Xang-Kai-Shek, la veritable dirigent del moviment de dones xineses, prou coneguda del poble xinès, que l'anomena «la nostra dona» i confia en la seva fermesa en defensa de les llibertats del seu país.

Les dones xineses aclamen les tropes que surten a lluitar contra l'invasor.

Xina, igual que Espanya, es troba sota la salvatge agressió del feixisme. Igual que nosaltres en les nostres terres escruixides de dolor i d'heroisme, les companyes xineses veuen llurs nens destrossats per la metralla feixista; deixen llurs llars en tràgiques caravanes d'evacuació; sofreixen, lluiten i moren per la independència nacional. I en les terres asiàtiques, també igual que aquí, les dones responen a l'atac del Japó feixista i militarista incorporant-se digna i plenament a la lluita antifeixista.

Obreres i camperoles, estudiants i intel·lectuals, totes les dones xineses s'han mobilitzat per a combatre l'invasor. Les trobem en els fronts de batalla, en els hospitals de sang, en les escoles d'educació militar i política, en els fronts de producció... Organitzades totes en unitat increbentable, van preparant la victòria i denuncien al món les iniquitats dels invasors, combaten valentament amb el fusell i amb la ploma, amb la paraula i amb la idea...

Cinc-cents dones, totes elles voluntàries, formaren el primer batalló de xoc i foren armades completament per ordre de les autoritats militars. Moltes han caigut ja en els fronts de batalla; milers i milers substitueixen les que cauen.

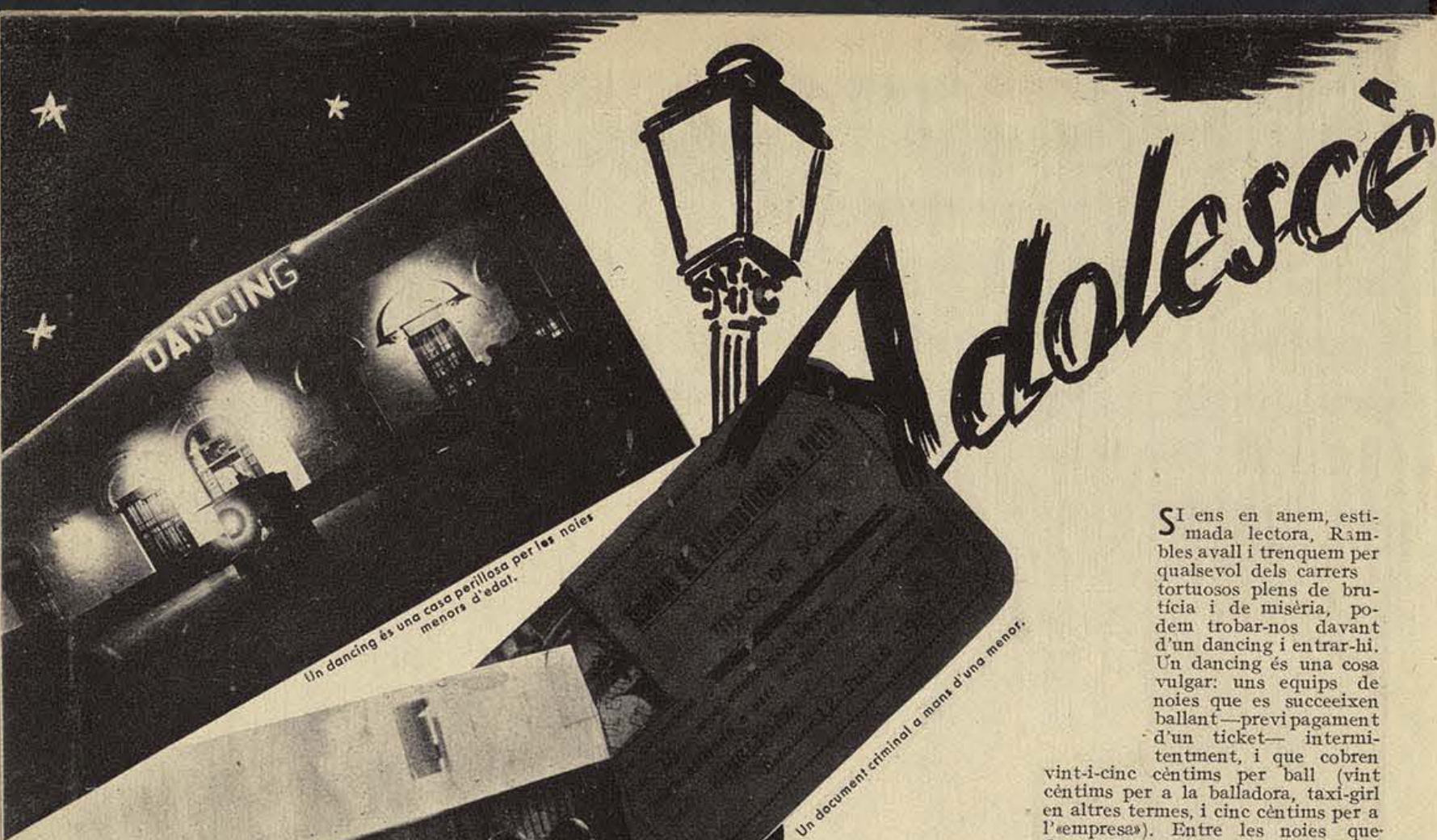
Junt a les treballadores del camp, a les obreres manuals i intel·lectuals, forma l'esposa del generalíssim Xang-Kai-Shek; la vídua de Sun-Yat-Sen, el primer President de la República Xinesa; les companyes dels caps de l'Exèrcit, Mao-Tse-Tung i Xu-Teh. Cadascuna en el seu lloc de lluita, a la reraguarda i al front, a l'hospital, a l'escola i fins al teatre. Perquè les heroïques dones xineses, forjades ja en la lluita contra l'imperialisme nipó, han sabut desenrotllar un enorme sentit de lliur responsabilitat, una executòria exemplar d'abnegació i de sacrifici. Des de les vagues i les manifestacions polítiques fins a les llargues jornades de campanya; des de les detencions, presons i maltractes fins a les més inhumanes vexacions i als assassinats, elles han sabut suportar-ho tot sense desmai, lluitant per la llibertat i per la independència nacional.

Entre les mobilitzades s'hi troba l'actriu Wu-Kuang-Wei, reputada com la més formosa i culta dona de la seva regió, que amb un grup de companyes i companys recorre milers de milles al front d'una companyia teatral per tal de donar funcions per als combatents i per la reraguarda, presentant amb un humor deliciós obres que exalten el valor de la higiene, la vacunació i l'educació contra l'estupidesa i el perill de la superstició, elogiant la moral de guerra i edificant una vida nova.

Així defensen les dones xineses —a les quals ens agermana un mateix sofriment i a les que saudem en aquesta Jornada Internacional de la Dona— el sol de llur pàtria, d'història cinc vegades mil·lenària; així lluiten per la civilització i la pau—contra el feixisme—, per l'emancipació i per la llibertat.

Preparació militar de les dones que es disposen a incorporar-se a l'exèrcit.

Un dancing és una casa perillosa per les noies menors d'edat.

Un document criminal a mans d'una menor.

Una de les classes de la C. de N. E. F.

Reeducació en el treball amb.

Classe de Labors i Tall i Confeció.

adolescència tempestuosa

per FRANCESCA PRAT

SI ens en anem, estimada lectora, Rambla avall i trenquem per qualsevol dels carrers tortuosos plens de brutícia i de misèria, podem trobar-nos davant d'un dancing i entrar-hi. Un dancing és una cosa vulgar: uns equips de noies que es succeeixen ballant—previ pagament d'un ticket—intermitentment, i que cobren vint-i-cinc cèntims per ball (vint cèntims per a la balladora, taxi-girl en altres termes, i cinc cèntims per a l'empresa). Entre les noies que d'incen en veurem de joves, jovesíssimes, però no de velles. Entre les primeres en podem trobar de catorze, quinze i setze anys, adés ballant amb un tipus de corbata vermella o negra, adés amb un dependent desvagat, adés amb un camperol vingut a la ciutat i disposat a despendre alguns diners.

El meu amic i jo hem entrat a un dancing, i sentim necessitat d'entrar en conversa amb una d'aquestes noies jovesíssimes.

—Però, tu, si aquesta noia jo l'he vista a una porta del carrer de l'Arc del Teatre!—em fa el meu amic, de sobte.

—Però, als catorze o quinze anys que deu tenir...?

—Sí! És ella!

I intentem apropar-nos-hi. La noia, però, ens ha vist, i segurament es malicia de la nostra presència. Amb els seus ulls temerosos—veurà en tota la humanitat uns monstres disposats a perseguir-la, a molestar-la amb les seves inoportunes intervencions?—esquiva la nostra mirada i s'escapa de nosaltres talment com un infant atrapat cometent una trapelleria. El meu amic és audaç i no es dona per vençut. En aquest instant l'orquestra esclata en *Auld Song Syne* i va vers ella i hi balla. Ha aconseguit el que es proposava: entrar en relacions amb la noia. I, així fins que, ben entrada la nit, la música para i les noies ven a canviar llurs xapetes de coure per diners dringents i sonants. Aquesta vegada la noia ens desapareix de debò i nosaltres sortim al carrer. El meu amic no les té totes. No deu haver aconseguit el que es proposava: saber d'aquella noia. Però heus ací que la mosseta de quinze anys corre vers nosaltres i ens diu:

—Si em pagueu bé us ho contaré tot.

El meu amic revifa el seu bon humor, somriu una mica i es posa la mà a la butxaca, mentre li fa:

—Et donaré cinquanta pessetes i podràs dinar amb nosaltres, si ho creus convenient i t'agrada.

—En tindrè prou per a poder-me comprar el renard!—contestava la noia joliosa.

I mentalment fa càlculs, perquè mu mura quelcom intel·ligible per a nosaltres i sembla abstrèta de la nostra presència. I es posa els diners al moneder.

UNS segons després ens trobem tots tres dins un tramvia. Seguint qualsevol trajecte en tramvia un hom pot fer moltes coses: pot pensar, pot contraposar, pot projectar, i si no pot realitzar els seus projectes no és precisament per manca de temps, sinó per manca de materials.

La mosseta, que es fa nomenar Deli—ens assabenta que és un nom fals, per bé que nosaltres ja ho suposàvem—, és simpàtica i eixerida. Ens fem bons amics aviat. A mesura que anem coneixent el seu fons perfectament desxifrabre, tractant-se d'una noia jove, per més astuta, coqueta i múria que sigui en realitat, compremem que seran fàcilment assolits els objectius que ens hem proposat.

El tramvia es para prop d'allà on volem anar: Aribau, 203 «Asilo del Buen Pastor para Niñas Desamparadas», ara Refugi Kropotkin.

Avui dia és fàcil entrar en aquesta casa eno-me per les seves dimensions. Els refugiats del sud l'omplen i l'habiten. Deli mira tot allò amb aire de sorpresa:

—Qui ho havia de dir! Qui ho havia de dir! En aquesta casa, d'on no se'n sortia mai més, on tot era tancat, on per tot hi havia portes i claus, claus i portes!

—Mai més?—li pregunto jo, amb ganes de fer-la parlar espontàniament.

—Sí! Mai més! Ací, quan s'hi entrava, no se'n sortia. Ací tothom resava i treballava i treballava i resava, i no feia res més. Era rigorosament prohibit sortir al carrer... És clar, ningú no sortia per la porta... si es podia, es saltava la tàpia. Era romàntic això de saltar la tàpia.

—Realment, era romàntic!

—Les monges només feien treballar i callar i ens presentaven els homes com feres terribles de les quals calia que ens en allunyéssim! Com si no els coneguéssim! No us ho creureu: jo tinc quinze anys i ja he tingut sis movios. Bé, sis movios no, si trec En Rafal! Era un toix, però no m'agafarà més!

I pronuncia aquesta declaració amb un aplom esfereïdor.

—En aquesta casa—continua—només es veien parets, parets i parets, i monges i monges, i la tàpia, que és molt alta i que volta la casa... No es podia parlar, saben?... No es podien fer grups... No es podien tenir amigues... No es podia sortir del passadís... Estava rigorosament prohibit tutejar-nos entre nosaltres... El reglament ho prohibia... Ja estava tipa de tot això! Teníem moltes ganes de fer alguna revolució... una d'aquestes revoltes que he vist en algun film... No us ho creureu, però a la casa tothom treballava, des de les noies de set anys, que feien serrells i flors de paper, fins les més grans, que de tota mica n'hi havia... Hi havia la senyora Maria, la llepona de les monges, que ens feia de jutge i sempre la teníem al darrera nostre... Anaves al lavabo i et trobaves amb la senyora Maria; anaves al menjador, i la senyora Maria per entre cames; anaves al pati, i la senyora Maria t'espiava. No ens pegaven gaire, però ens tancaven a la cel·la de càstig, i el que era pitjor, no ens donaven menjar...

Deli arrufa el nas i després d'una pausa afegeix:

—Si tornessin els feixistes i les monges, a mi no m'agafarien més. Me n'anava a l'estranger.

Mentrestant hem anat recorrent la casa, lugubre en molts aspectes. Nosaltres, a mesura que anem travessant sales, patis i corredors, ens preguntem: Com podi n'guarir-se aquestes noies en un lloc així? Hom, com podia fer palès que, ultra la falsa alegria dels cabarets, dels dançings i dels cases públiques, hi podia haver una altra alegria foamentada en el treball i en la vida social? Creiem sincerament que els efectes sobre les mateixes havien d'ésser netament negatius.

Deli continua contant-nos coses.

—Aquí érem vora unes-cinc-centes. Una colla, oi? Fins que un dia les monges ens varen reunir al refectori i ens varen dir que «els revolucionaris» entrarien aviat a la casa i que els serviríem de prostitutes, i que després farien de nosaltres el que els donaria la gana, i que patiríem fam i que procuréssim lliurar-nos de llurs mans. «Resistiu-vos-hi! Treneu-ho tot com a protesta!» Què ens varen haver dit? Jo vaig començar a trencar vidres i a obrir finestres... Hi deixava entrar l'aire i mirava a baix el carrer, allà on em donava la gana. Vaig passar-me la tarda trencant vidres, fins que em vaig cansar. Ara no us pensen que era sola: érem una colla que feiem el mateix. Vàrem trobar les portes obertes. Les monges havien obert totes les portes, cosa estranya, i havien marxat... Si en vàrem fer de mal!... Ens vàrem abocar a les finestres, vàrem mirar al carrer... Ves! Estàvem boges per a sortir al carrer... I per què no podíem mirar al carrer i mirar els cotxes, tan lluent, i la gent?... Després entraren els «revolucionaris» i no ens varen fer res... És clar: nosaltres estàvem previngudes... Al contrari, ens varen deixar mirar al carrer, varen deixar que poguéssim parlar entre nosaltres, ens varen deixar tutejar... fins que moltes de nosaltres vàrem ésser envia-des als nostres pares i d'altres a gent de la família.

Mentrestant hem anat a recórrer la casa, que sembla realment inacabable, i embremem el retorn entre les mirades encuriosides dels refugiats del sud. A la porta, però, ens trobem que Deli no està amb nosaltres. Deli ha desaparegut, deixant-nos l'interès en un centre d'interrogants.

Una setmana aproximadament després d'això, vaig voler desxifrar allò contingut en aquesta pregunta: On havien anat a parar les noies de l'«Asilo del Buen Pastor»?

La Conselleria d'Assistència Social de la Generalitat de Catalunya va donar-me el número del telèfon... i aquesta adreça: Carretera d'Esplugues, número 1, CASA DE NOIES ENRIC FONT BERNAT. I allà vaig adreçar-me, sola aquesta vegada.

El número 1 de la Carretera d'Esplugues és un moderníssim ex-convent de clausura de monges, amb magnífica ventilació, sales espaioses i higièniques, grans jardins que el volta i un no menys admirable emplaçament. Tanmateix ningú sospitaria, a primer cop d'ull, que la casa és un convent.

Una noia de mitja edat, vestida de blanc, que està al jardí, ens obre la porta i ens mena al despatx de Reis Bertral, la directora. Parlem uns instants amb ella i li fem present el nostre interès de viure el que escrivim. Li demanem si vol acompanyar-nos per la casa. S'hi avé de bon grat i iniciem, bo i passejant-nos, la conversa amb ella.

Tenim cent dotze noies, l'edat de l'immensa majoria de les quals és il·la entre els dotze anys, que són les més joves, i els setze. Gairebé totes procedeixen de l'«Asilo del Buen Pastor». Segurament sabreu que les que tenien asilades les monges eren moltes més, però cal tenir en compte que quan la Generalitat es feu càrrec de l'establiment varen ésser seleccionades les que realment havien de romandre reclous de les que podien tornar a llurs llars i que hom no podia explicar el perquè de llur presència en un establiment d'aquest gènere. El misteri se l'en-duguern les monges.

—Les vostres noies, així, procedeixen...

—La majoria de les nostres noies, totes menors d'edat, per diverses causes han estat trobades en cases de vida dubtosa, en dançings o en altres llocs perillosos per a llur salut. Són noies d'aquestes que la gent qualifica de «rebels», «indomables», «impossibles» i que van una mica més enllà d'infants terribles. En el terreny de la psiquiatria no són res més que desviades socialment i de retop sexualment, mercès a un ambient propici i una natura algunes vegades propensa a aquestes desviacions. Què diríeu, per exemple, d'una noia que ha viscut amb un padrastre que li ha arribat a fer proposicions de tipus sexual, un home d'altra banda de vida tèrbola i perillosa? Què diríeu d'una altra noia que us confessa sincerament i espontàniament que val més assegurar-se al bar, esperant algun amic, crospar-se-li els diners i que us acaba així: «Qualsevol treballa per a guanyar una misèria» Què diríeu d'una tercera que pretén marxar al front perquè la seva família no la «comprèn» (no li deixa fer el que ella vol amb els nois, en altres termes), i que us confessa l'intima convicció de que no ha estat compresa? Què diríeu d'una altra que una amiga «ganxo» la separa amb astúcia i gradualment del treball i se l'emmena, enllaminint-la, a fer d'entrenadora de ball i després de taxi-girl!...

—Així casos especials...

—Sí! Especials! Digneu el que volguen. Però no té res d'estrany que això passi si unes condicions precises, exteriors a elles, ajuden a què es puguin donar. Moltes vegades no és el sexe el que importa. L'educació pesa molt. Vaig a contar-vos un cas. L'altre dia vaig parlar amb una noia de quinze anys i va explicar-me perquè havia estat portada per un policia ací. Senzillament. Una amiga li diu que si fa de cambra a l'hotel guanyarà molts de diners. A casa d'ella es respira misèria. La noia té catorze anys, i on anirà a treballar? Diu que si i entra de cambra a l'hotel. Allà l'amo la invita no solament a servir les taules, sinó a dormir amb determinats clients. «Per quant?» pregunta ella. «Per cinquanta pessetes.» I la noia accepta. Ara bé. Jo li pregunto: «I no va fer-te fàstic a tu, una noia de catorze anys, dormir amb un home per cinquanta pessetes, un home que no coneixies?» «Sí! Molt fàstic em feia.

(Continúa a la pàgina 15.)

© Archivos Estatales, cultura.gob.es

Educació física de cara a la vida, la llum i el sol.

ACTUALITATS

Les dones a la U. R. S. S.

La dona soviètica, la més lliure i feliç del món, té tots els grans drets: igualtat real i efectiva de la dona en tots els dominis de la vida econòmica, cultural, social i política, assegurades sòlidament mercès al triomf del Socialisme al País dels Soviets.

En la foto que encapçala aquesta pàgina apareixen les dones membres del Comitè Executiu Central de la Federació de R. S. S., reunides amb Kalinin, president del Presidium del Consell Suprem de la U. R. S. S., reunió que tingué lloc el dia 17 de febrer al Kremlin.

A la residència de nens espanyols d'Odesa (U. R. S. S.) les nenes Victòria Alberto i Ester Pinedo broden.

En la Conferència d'Informació per a militants i simpatitzants que celebrà el P. S. U. de Catalunya el dia 27 de febrer hi tingué una participació brillantíssima Dolors Ibarruri «Pasionaria».

Diumenge passat tingué lloc a la Plaça de Catalunya la presentació de les Guerrilles del Teatre del Ministeri d'Instrucció Pública.

Margarida Nelken pronuncia un magnífic parlament en l'acte organitzat per l'Associació d'Amics de la Unió Soviètica en homenatge a l'Exèrcit Roig.

FRANÇA

Diades del sacrifici

Incansablement, les joventuts franceses, secundades en això per la joventut internacional, prossegueixen llur esforç per ajudar-nos per tots els mitjans.

Foren els instigadors de «Les jornades de sacrifici» que acaben de celebrar-se a París i durant les quals els nostres joves amics han recorregut la ciutat fent col·lectes a favor nostre. A més, unes noies es dedicaren a cantar en els patis dels barris cèntrics, per a cridar d'aquesta manera l'atenció dels llogaters i sol·licitar llur contribució a la causa antifeixista. Hem de remarcar que aquest gest de solidaritat envers nosaltres ha tingut per a algunes d'elles unes conseqüències bastant imprevistes i desagradables, ja que foren detingudes i portades a la comissaria de policia.

Aquest costum de cantar en els patis interiors de les cases, desconegut a Espanya, és molt freqüent a França entre els mendicants i cantadors ambulants. Però també es practica a vegades amb

fins humanitaris, com en aquest cas, i també en aquell altre que no volem deixar d'esmentar en aquesta ocasió, que és el de la gran artista Eugènia Buffet, cèlebre a París i a tota Europa, que durant la gran guerra abandonà l'escenari i es dedicà a cantar en els patis de les cases de París a favor dels soldats i els aliats.

ITALIA

Les mares italianes estan contra Mussolini

Segons notícies dignes de crèdit, arribades a aquesta capital, a Palerm s'han registrat violentes manifestacions pels carrers, organitzades per les mares dels soldats que les autoritats feixistes trameten continuament als fronts espanyols.

Les mares d'aquests soldats es dirigiren en manifestació a la Prefectura provincial, on exigiren que retornessin els soldats que hi ha a Espanya, i que se suspenguin les sortides de tropes que hi ha anunciades.

Mentre una comissió de manifestants estava parlant amb el Prefecte, la policia féu irrupció a la plaça i carregà contra les manifestants. Naturalment, a cops de sabre aconseguiren dissoldre la manifestació. Moltes de les manifestants foren detingudes.

Alumini, Cristall, Pisa, Porcellana, Auxiliars de cuina, Objectes de metall, Banys, Dufxes, Neveres, Geladores, Estufes, Jugueteria i Objectes per a presents.

Ronda de Sant Antoni, 68 i 70.- Telèfon 15452. — Lluís Antúnez, 8, xamfrà a Salmerón, 43.-Telèfon 83146.

COMPANYES:

No deixeu d'assistir avui, dia 8 de març, a un quart de deu de la nit, al festival organitzat al Teatre Olímpia per la Unió de Dones de Catalunya.

Assistiú també al míting que se celebrarà diumenge vinent, dia 13 de març, per a commemorar la Jornada Internacional de la Dona!

(Continuació de la pàgina 13.)

però eren cinquanta pessetes el que pagava, i, després hi havia l'amo al darrera i...

—Quan em vaig fer càrrec de les noies, moralment estaven destruïdes. Varem haver de retornar-los-hi la confiança en elles mateixes, fer reviure en elles un anhel de perfeccionament, no mirant al passat, sinó a l'esdevenidor. Va ésser difícil, perquè elles solament veien com a meta de llur destí la fugida de l'internat. Llurs quimeres eren les mateixes que quan estaven a l'«Asilo del Buen Pastor». La nova vida, però, les ha canviat al capdavant. La majoria han recobrat llur confiança. Les que tenen família van els diumenges a la tarda a casa de llurs familiars i tornen a la casa. Les altres surten a passeig el primer i el tercer diumenge del mes. Hem destruït els uniformes i cadascuna es fa els vestits com vol. En l'actualitat estem instal·lant uns tallers de treballs manuals on, després de determinar l'aptitud de cadascuna, podran capacitar-se tècnicament en qualsevol professió. L'organització interna de la casa és a base de grups de vuit noies, cadascun dels quals té funcions que es renoven per torn rigorós en l'administració, neteja i control de la casa. Hem procurat, també, establir el selfgovernment a la casa a base d'un comitè de tres noies que es renova mensualment i que assumeix la responsabilitat màxima durant llur mandat.

Mentrestant anem recorrent la casa, les noves instal·lacions higièniques admirables. Observem la manca de biblioteca i d'alguns mobles accessoris que ajudarien a donar a la casa un ambient digne de l'obra que s'hi realitza. Tenim la certesa que és la primera vegada que escrivim sobre quelcom que no ha estat mixtificat en mires a la publicitat...

—Les noies d'ací, gairebé totes, han començat llur vida un seixanta un per cent en els dancings, camí perillós que algú ha considerat una mica massa per damunt. Per això en les diversions que nosaltres hem planejat i hem ideat com a pla educatiu de la casa hi ha les danses en un sentit ben entès. Donem molta importància a l'educació física i al treball manual, això, és clar, sempre d'acord amb el metge psiquiatra de l'establiment. A la nostra casa no hi ha grups que facin treballs fixos, sinó que totes s'alternen per dies i totes realitzen les variades tasques de la mateixa.

Ens toquem amb noies de la casa que ens saluden. De cop, sense donar-nos-en compte, trobem Deli, que ve vers nosaltres adalerada, llegint un llibre. Ens contenim l'efecte de la sorpresa per a veure com reaccionarà.

Quan està davant nostre fa, explosiva:

—Però, si jo conec a la...

—Està bé, molt bé, millor!

Retornem cap al despatx de la directora i ens asseiem. I jo dic la següent mentida a Deli:

—He vingut per tu precisament. El teu cas està al jutjat i volen informes teus. Has de dir-nos la veritat de tot el que et preguntí.

—Sí, l'hi diré— fa ella.

—Per què et varen portar aci?

—Ja veureu—diu—. Un home em va ensenyar una cartera plena de

Novetats
teixits i
confeccions
per a Senyora

J. MARTÍ E.
J. MARTÍ C.
PI MARGALL 25-27-
BARCELONA ★

bitllets i em va dir que em donaria cinquanta pessetes si anava a dormir amb ell. Li vaig dir que sí, i quan dormia li vaig pispar vuit centes pessetes. Després em varen agafar i em tancaren a la presó de dones, i d'allà m'enviaren aci, i ja està tot.

—Quants anys tens ara?

—Quinze— fa ella, i aquesta vegada abaixa una mica el cap.

—I per què vas dedicar-te a una cosa com aquesta?

—Ja veurà, va ésser la Mercè la que m'ho va dir. Un dia que em troba i em diu: «Per què vas a treballar, tonta? Total per què? Per una misèria? Vols ballar en un dancing i guanyaràs molt més i et divertiràs? Jo et presentaré uns nois amics que et faran donar el carnet, i tindràs carnet. Ara que no diguis que tens quinze anys: digues que en tens dinou!» I me'n vaig anar amb ella. Després, a la pensió del carrer Nou on estava i pagava deu pessetes diàries, la mestressa no sé què va fer i em va portar a una casa... i la noia abaixa el cap—, fins que un dia la Mercè em va dir que si no volia que m'agafessin havia d'anar a València, i vaig anar-hi amb ella. I varem «treballar» en una casa... Després em va fer fàstic estar a València... Els homes de València... I vaig retornar a Barcelona, a fer el que havia fet, fins que m'agafaren.

Ens sorpren la naturalitat i la sinceritat amb què la noia ens conta la seva vida i les coses que en ella s'han esdevingut. Després afegeix, a una pregunta subtilíssima d'aquesta dona admirable, Reis Bertral:

—Ara estic disposada a treballar... Vull treballar. He rebut masses «xascos» ja!

I s'acomiada de nosaltres.

COM a final, només cal que afirmem dues coses. Hem visitat algunes cases a Espanya d'aquest tipus i podem afirmar que la institució Casa de Noies Enric Fontbernat ha assolit aquella perfecció que moltes vegades solament trobem a través dels llibres o a través del que sabem d'alguns països que han planejat aquests problemes d'una manera seriosa. I és admirable que sigui una dona la que hagi posat aquesta institució en el terreny de les coses dignes d'imitació, condició difícil de trobar quant aquesta tasca, en problemes de la psicologia individual, es planteja, amb cruïra furiosa.

Obres com aquesta mereixen no solament l'elogi, sinó el suport continu i total per part dels que estan obligats a vetllar per l'esdevenidor de la dona en el nostre país i vetllen pel seu prestigi.

"COMPANYA"

SETMANARI DE LA DONA

Redacció i Administració: Passeig Pi i Margall, 64, pral. Tel. 74309. Barcelona

Companya

SETMANARI DE LA DONA

Any II N.º 1
8 de març del 1935

Enguany celebrem la
Jornada Internacional de
la Dona sota el signe de
la mobilització femenina
de la incorporació de
la dona al treball massiu.

Aquest metal·lúrgic
divuit anys, que ingressa
sarà el dia 10 de març
l'Exèrcit Popular, cedint
el seu lloc a una alumna
de l'Institut d'Adaptació
Professional per a la Dona.
Tots dos estan segurs
de la victòria. L'un al
front de combat i l'altre
al front de la producció.
Lluitaran incansablement
per a aixafar el feixisme.

30
cèntims

Societat General de Publicacions
(Empresa Col·lectivitzada)
Barrell, 243-249, Barcelona.